

Mottagare
Regeringskansliet
Infrastrukturdepartementet
i.remissvar@regeringskansliet.se
i.transport.remissvar@regeringskansliet.se

Datum
2022-01-25

Diarienummer
RS200949

Region Hallands yttrande på förslag till Nationell plan för transportsystemet 2022 – 2033

Med rätt investeringar bygger vi ett hållbart Sverige via Halland!

Investeringar i infrastrukturen behöver takta i den starka utveckling som finns längs västkuststråket. I Trafikverkets förslag till nationell plan för transportinfrastrukturen saknas Hallands viktigaste prioriteringar vilket innebär en kraftig inbromsning för hållbar tillväxt i Sydvästsverige.

Halland är ett starkt växande län och har alla förutsättningar att bidra till Sveriges tillväxt. Genom det regionala utvecklingsansvaret kan vi främja en ökad sysselsättning, fler bostäder, en växande industri och export samt arbeta för en hållbar utveckling. En väl fungerande och utbyggd transportinfrastruktur är ett viktigt redskap för att Halland fortsatt ska kunna bidra till välfärden och skapa förutsättningar för ett hållbart resande.

Hallands samtliga kommuner står bakom denna skrivelse då hela länet har stora behov av att kunna åtgärda de följeffekter som kommer av en alltjämt växande befolkning och arbetsmarknadsregion. Viktiga synergieffekter i stads- och ortsutveckling i kommunerna riskerar att gå förlorade om investeringar i infrastrukturen uteblir.

Finansiering av nya stambanor inom nationell plan innebär undanträngning av andra viktiga satsningar och det är nödvändigt med alternativ finansiering av så stora infrastrukturinvesteringar. För att öka samhällsnyttan måste utbyggnaden av de nya stambanorna samordnas med förbättringar av anslutande banor som även möjliggör utveckling av den regionala tågtrafiken.

Region Hallands utpekade satsningar på att utveckla transportsystemet är en förutsättning för att kunna;

- Nå uppsatta klimat- och miljömål
- Stärka näringslivets utveckling och konkurrenskraft
- Öka tillgängligheten mellan regionala arbetsmarknader både inom och utanför Halland
- Skapa förutsättningar för hållbar tillväxt såväl kommunalt, regionalt och nationellt

- Tillgodose behov och efterfrågan av en ökad persontrafik på järnväg
- Ge godset på järnväg tillräckligt med utrymme

Halland, som av regeringen utsågs till årets exportregion 2021, kan inte utan utveckling av transportsystemet fortsätta bidra till regeringens uppsatta direktiv om klimat, tillgänglighet, regional utveckling och svensk konkurrenskraft. Halland är en integrerad del i Sydvästsverige där den halländska utvecklingen, som under lång tid varit god, är beroende av en rörlig och flexibel arbetsmarknad som främjas genom samverkan mellan aktörer på alla nivåer.

Västkustbanan behöver omgående investeringar för den gröna omställningen

Halland ligger i ett geografiskt gynnsamt läge i västkuststråket vilket förbinder två nordiska huvudstäder, Oslo och Köpenhamn. I stråket finns även två av Sveriges största städer, Malmö och Göteborg. Den kommande Fehmarn Bält-förbindelsen kopplar Sydsverige närmare kontinenten och innebär förbättrad transportkapacitet med kortare restider men också en kraftig ökning av gods- och persontrafik. Västkuststråket bidrar starkt till den goda tillväxten i Sverige och övriga Norden som en del av det utpekade TEN-T-nätet.

Transportsektorn står för nästan 70 procent av de halländska koldioxidutsläppen. Kraven på ökad regional tillgänglighet ökar samtidigt som transportsektorn måste minska sin klimatpåverkan. Vi behöver ställa om till ett fossilfritt transportsystem och minska energianvändningen och det gör vi genom att flytta över både person- och godstransporter till järnvägen.

För att kunna dra nytta av stora järnvägsinvesteringar som tunneln under Hallandsåsen, Västlänken och Varbergstunneln behöver påbörjade och planerade åtgärder på Västkustbanan fullföljas och återstående flaskhalsar byggas bort. De åtgärder som redovisas nedan och som nyligen genomförda åtgärdsvalsstudier pekat ut, är en förutsättning för att klara kommande planperiods utmaningar.

Det finns tre högst nödvändiga åtgärder för att västkuststråket med Västkustbanan ska fortsätta utvecklas positivt och därmed bidra till den gröna omställningen. Dessa är;

- *Ökad kapacitet på sträckan Varberg - Göteborg*
- *Utbyggnad av Halmstad järnvägssystem*
- *Dubbelspår mellan Helsingborg C och Maria station*

Stort behov av ökad kapacitet Varberg - Göteborg och i Halmstad järnvägssystem

Ett förbigångsspår vid Lekarekulle i norra Halland och en ny uppställningsbangård på Halmstad Central är direkt avgörande för att kunna möta det växande resandebehovet. Åtgärderna behöver vara på plats snarast för att kunna hantera befintlig och planerad tågtrafik enligt det regionala trafikförsörjningsprogrammet.

För att möjliggöra kapacitet, robusthet och pålitlighet i järnvägssystemet i norra Halland behövs;

- *Förbigångsspår vid Lekarekulle*
- *Vändspårsstation i Kungsbacka med partiellt fyrspar Kungsbacka C – Hede stn*
- *Fyrspar mellan Kungsbacka C och Mölndal*

Förbigångsspåret vid Lekarekulle mellan Varberg och Kungsbacka är kritiskt att få på plats på kort sikt. Åtgärden behövs för att det ökande antalet persontåg enligt basprognos inte ska slå ut möjligheten att köra godståg i högtrafik vilket ger bättre restider och färre förseningar för alla typer av tåg. Förbigångsspåret är en förutsättning för det nya tågssystem som ska trafikera mellan Varberg och Göteborg och som gör uppehåll vid en ny station i Väröbacka. Den planerade trafikstarten är i samband med att Västlänken och Varbergstunneln tas i bruk år 2026 för att möta den starka efterfrågan som finns på kollektivt tågresande då det hårt belastade transportsystemet in mot och i storstadsområdet Göteborg inte kan svälja fler fordon på väg.

I Halmstad behövs fortsatt utbyggnad av järnvägssystemet för att kunna möta ett ökat behov av person- och godstrafik. Åtgärderna innefattar främst;

- *En ny omloppsnära uppställningsbangård*
- *Nytt anslutningsspår till Halmstad hamn. Överflyttning av gods till järnväg.*
- *Pågående bangårdsombyggnad, Halmstad C etapp 3, som måste finansieras till fullo inom planperioden då åtgärderna behöver vara på plats i närtid*

En ny uppställningsbangård vid Halmstad C behövs på kort sikt för att kunna ställa upp och serva alla de persontåg som trafikerar järnvägarna i och utanför länet. Den är också viktig för den planerade trafikeringen av Markarydsbanan. I samband med pågående ombyggnad av Halmstad bangård försämras möjligheten till uppställning kraftigt och en ny uppställningsmöjlighet behövs. Objektet samfinansieras med medel ur regional plan och kan samordnas med pågående bangårdsombyggnad.

Utanför Hallands gräns söderut, är sträckan mellan Helsingborg C och Maria station mycket viktig och utbyggnaden till dubbelspår riskerar nu att försenas ytterligare med framskjuten medelstillelning. Sträckan är tillsammans med dubbelspår i tunnel under Varberg, den sista länken för att tillse god funktionalitet på hela Väst kustbanan. Riksdagen beslutade 1992 att bygga ut hela Väst kustbanan med dubbelspår och det kommer nu att dröja över 40 år innan den sista sträckan kan stå klar. Senareläggningen inverkar negativt på möjligheten att utveckla tågtrafiken på såväl Väst kustbanan som de anslutande banorna.

Trafikverket föreslår en uppgradering till 250 km/t på sträckan Lund – Göteborg - Öxnared vilket Region Halland anser är positivt då det ger möjlighet till kortare restider mellan tillväxtmotorerna i stråket. Det är dock viktigt att samordna och helst föregå denna satsning med att bygga bort återstående flaskhalsar på Väst kustbanan. Den fulla effekten och nyttan av uppgraderingen bedöms inte kunna uppnås innan Väst kustbanan har dubbelspår i hela sin sträckning.

Planförslaget minskar möjligheterna att skapa ett hållbart och effektivt transportsystem

Förslaget till nationell plan innebär en mycket blygsam medelstilleddning för tillkommande utveckling och trimning av transportsystemet, i både regional och nationell plan. Dessutom är det begränsade medel till vidmakthållande. Kostnadsfördyringar i både planering och utförande påverkar utrymmet för pågående och kommande satsningar.

Det är viktigt med kontinuitet i planerna och att åtgärder i nu gällande plan 2018 – 2029, och även framtida planomgångar, genomförs som tänkt. Senareläggningar av pågående och beslutade investeringar ger allvarliga effekter då det är av stor vikt att åtgärder kommer till stånd i rätt tid för att takta i övrig samhällsutveckling. Det är inte acceptabelt att viktiga pågående objekt skjuts framåt i tid. Etapp 3 av Halmstad C bangårdsombyggnad och utbyggnad till dubbelspår mellan Helsingborg - Maria behöver ha full finansiering inom planperioden.

Region Halland är positiva till att projekten Varbergstunneln, Halmstad bangård, nytt mötesspår på Markarydsbanan och en ny station i Väröbacka finns med i planförslaget. Alla fyra objekt innehåller betydande med- och samfinansiering från kommuner och region och exempelvis bekostas Väröbacka station helt av Varbergs kommun.

Region Halland saknar trafiksäkerhetsåtgärder längs väg 26 Halmstad – Oskarström, inklusive gång- och cykelväg, i planförslaget. Stråket mellan Halmstad, Hyltebruk och Jönköping har stor betydelse för invånare och näringsliv i Hallands inland och så även för Region Jönköpings län. Generellt behövs en ökad medelstilleddningen i planförslaget till cykelvägar längs nationellt vägnät.

Gränsöverskridande samarbete ger god samhällsutveckling

Inom olika samarbeten jobbar Region Halland för att finna hållbara, samhällsnyttiga och gränsöverskridande transportlösningar. Region Halland är en del av Greater Copenhagen, deltar i String-samarbetet och är en av sex regioner i Regionsamverkan Syd. Det gränsöverskridande samarbetet är en nyckelfaktor för att tillskapa ett sammanhängande, hållbart och effektivt transportsystem. Region Halland anser att en lokaliseringsutredning för en fast förbindelse Helsingborg - Helsingör för persontåg och vägtrafik behöver påbörjas.

Region Halland vill utöver det egna yttrandet även hänvisa till Regionsamverkan Sydsveriges remissvar med prioriteringar som utgår från de gemensamma positionerna; Nationell och internationell tillgänglighet, Ett sammanknutet Sydsverige och Konkurrenskraftiga och hållbara godstransporter.

Det investeringsbehov Region Halland pekar ut till den kommande planperioden innebär viktiga samhällsnyttiga åtgärder som i sin tur bidrar till att möta en växande befolkning och omställningen till ett hållbart samhälle. Genom att utveckla infrastrukturen i Halland utvecklas samtidigt viktig nationell och internationell infrastruktur.

Regionstyrelsen

Mikaela Waltersson

Regionstyrelsens ordförande

Jörgen Preuss

Regiondirektör

Bilaga: Region Halland - underlag nationell plan (PP-presentation)